

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 137 (3299) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Roosevelték történetbölcselete

(P. I.) Meggondolkoztató jelenség az, hogy már odaát Amerikában is, a business és a történelmi gyökértelenség hazájában misztikus kifejezéseket kezdenek használni, amikor a háboru arányait és fontosságát történetbölcseleti fogalmakkal írják körül.

Ismeretes, hogy az Egyesült Államokban nagymérvű válság lépett fel a bányamunkások követelése és a bányatulajdonosok érdekei körül. Már hosszabb ideig sztrájkoltak is különböző bányavidékeken, sőt — jó amerikai szokás szerint — a sztrájk által okozott termelési veszteséget is lemérték milliós tonnaszámokban. A tárgyalások azóta egyre folynak, de végleges megegyezés még nem született meg. Sőt. Most újabb fordulóponthoz érkezik a válság. A bányászok már nem hajlandók a bányatulajdonosokkal szóba állani és csak a belügyminiszterrel akarnak tárgyalni, mondván, hogy a termelés háborus ügy, államügy. Hogy mi van az egész válság hátterében, azt most nehéz a tengerentúlról megtudni. Annyi bizonyos, hogy Rooseveltet nagyon idegesíti az egész ügy. Most intézett egy nyilatkozatot a bányamunkások vezetőihez, amelyben így kiált fel: „A tárgyalások válságos időszakban folyik le. Minden, amit eddig felépítettünk, olyan nagy veszélyben van, amelyet még sohasem értünk meg.”

Igen, így kiált fel Roosevelt, a teljhatalmu amerikai imperialista diktátor. Olyan veszélyről beszél, amelyet eddig még nem ért meg. Igaz, hogy nem tekinthetnek még vissza nagy történelmi utra s náluk a történelmi válság mindig gazdasági természetű volt. Még Észak és Dél harca a rabszolgák miatt is ilyen volt. Azt sem tudjuk, hogy ebben a felkiáltásban mennyi az ijedelem, vagy az ijesztés. Bizonyos, hogy jó adag propaganda is szorult belé. E nélkül Amerikát és Rooseveltet el sem lehet képzelni. De hogy ijedelem is van benne, az nem kétséges. Ennek a feltevésnek a megerősítésére ideiktatjuk még azokat a szavakat, amelyek a háborus tájékoztatási hivatal határozatában olvashatók: „Jelenleg a legnagyobb szénmennyiségre van szükség az ideai történelmi esztendő által megkívánt teljesítmények biztosítására”.

Izék a szavak kétségtelenül a történetbölcselet misztikus világából valók. Érdemes tehát egy kicsit rávilágítani azokra az alkotásokra, amelyeket Roosevelt félt és érdemes a történelmi esztendőt amerikai vonatkozásban megismerni. Roosevelt olthatatlan németgyűlölete és határtalan zsidóbarátsága készítette a háborus beavatkozásra. Minden más indoklás hazug propaganda és szemfényvesztés. Ezért áldoz most az Egyesült Államok vért, aranyat és időt. A ve-

Roosevelt olyan nagy eseményről beszél, amelyet az Egyesült Államok sohasem értek meg

Ujabb fordulat előtt áll az amerikai bányászsztrájk ügye. Palesztinában és Libanonban felfüggesztették a polgári árúszállítást

Genf. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Roosevelt az amerikai bányamunkások vezetőihez intézett nyilatkozatában kijelentette, hogy az értekezlet válságos időszakban folyik le. Minden, amit eddig felépítettünk, — mondja nyilatkozatában — olyan nagy veszélyben van, amelyet még sohasem értünk meg.

Ankara. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Palesztinában és Libanonban teljesen felfüggesztették a polgári célokot szolgáló árúszállítást. A katonai hatóságok nem közlik az intézkedések időtartamát. Fokozott mértékben foglalják le a magán gépkocsikat is, melyeket részben a hadsereg, részben az élelmiszerszállítás céljaira használnak.

Bern. (Bud. Tud.): Svájci lapok rámutatnak arra, hogy miután Londonban az általános figyelem hetekig Szardínia és Szicília szigetére irányult, az angol sajtó most néhány nap óta a Görögország elleni betörés lehetőségét kezdi tárgyalni.

Az amerikai bányamunkások ragaszkodnak a munkaszervezőkhez

Genf. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Az amerikai bányamunkások még mindig ragaszkodnak ahhoz az álláspontjukhoz, hogy munkaszervezők nélkül nem vállalnak munkát. A kormányhű bányavidékekről sem érkeztek eddig olyan jelentések, hogy a munkások elállnának ettől a határozattól.

A bányászszakszervezet kézzel nyilatkozott tárgyalni az üzemanyagok kormánybiztosával és a belügyminiszterrel. A háborus tájékoztatási hivatal közölte a határozatot, amely szerint a lehető legnagyobb szénmennyiségre van szükség az ideai történelmi esztendő által

megkívánt teljesítmények biztosítására. Mint a brit hírszolgálat jelenti, az Egyesült Államok belügyminisztere hétfőn közölte, hogy ő és a Fehér Ház vezető tisztviselői tárgyaltak a bányászszakszervezetek végrehajtó bizottságával. Az értekezletet szerdán folytatják.

Amszterdam. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Az angol híriroda szerint Marschall tábornok amerikai vezérkari főnök Columbusban a kormányzók tanácskozásán többek között azt mondta, hogy az elkövetkezendő nyár válságos lesz az Egyesült Államokra. A feladatok mindig nehezebbek lesznek külfö-

nően azért, mert a tengeri haderők vállalkozása egyre nagyobb kockázattal jár. Szó szerint így fejezte be: Nagy harcok előtt állunk. Még ki kell állnunk a próbát, hogyan tudjuk elviselni a veszteségeket, melyek elkerülhetetlenek a háborúban.

Amszterdam. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Az angol híriroda szerint Roosevelt a Németország és a Szovjetunió között dúló háború megkezdésének második évfordulóján Sztalinhoz küldött üzenetében kijelenti, hogy a szovjet orosz nép a háború eddigi lefolyásában mérhetetlen áldozatokat adott.

Detroitban a színesek ellen irányuló zavargások voltak

Amszterdam. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Michigan állam kormányzója a newyorki rádió szerint Detroitban kihirdette az ostromállapotot, mert a színesek ellen irányuló zavargások során megölték 11 embert és több mint 700-at súlyosan megsebesítettek.

Genf. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Washingtonból jelentik, hogy a hatóságok közölték, hogy Detroitban helyreállították a rendet. A zendülésben 23 embert megölték és több mint 500-at megsebesítettek.

„Ma, amikor a zsidó és a kapitalista sajtó álhírekkel mérgezi az európai közvéleményt, rendkívül fontos az európai népek sajtója”

Megkezdődött a bécsi nemzetközi újságírógyűlés. A német külügyminiszter üdvözlő táviratában az európai sajtó fontosságát hangoztatta

Bécs. (MTI.): A bécsi nemzetközi újságírógyűlés hétfői ünnepi ülésén Du Prel báró, az unió főtitkára beszámolt az unió működéséről. Először megemlékezett az unió alapításáról, majd elvi kérdésekkel foglalkozott. Hangoztatta, hogy az unió nem nemzetközi szervezet, hanem éppen a nemzeti szellemet akarja elmélyíteni az újságírókban. Az

unióba belépett szervezetek ezt az elvet vallják és ennek alapján dolgoznak. Az az eszmei közösség, amely az újságírók szellemi, politikai és erkölcsi tekintélyt van hivatva megőrizni.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Sündermann elnök hangsúlyozta, hogy ebből az előadásból is látszik az újságírói hivatás fontossága és az együttmű-

ködés elengedhetetlen volta. Azután felkérte az egyes sajtófőnököket, illetve az egyes országok megbízottait, hogy olvassák fel azt a rövid nyilatkozatot, amelyet az elnöki ülésre készítettek.

Sündermann helyettes sajtófőnök mindenik beszéd után kifejezte köszönetét az értékes gondolatokért és az egyes államok sajtójának együttműködésére irányuló készségéért. Azután bejelentette, hogy az elnökség határozata értelmében táviratot küldenek Hitler vezér és kancellárnak, a Ducenak és köszönetet mondanak Ribbentrop miniszternek a gyűlés számára küldött táviratáért.

Ribbentrop külügyminiszter üzenete a kongresszushoz

Bécs. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: A nemzetközi újságíró nagygyűlés bevezetéseként hétfőn délután

szély messze elkerülte Rooseveltéket, ők mentek utána. Veszélybe került így az a világgazdasági rendszer, amelyet felépítettek Theodor Roosevelt, a nagy imperialista elnök óta. Veszélybe került a csillagos-sávos lohogó égíse alatt oly szépen épülő szabadkőműves-zsidó világalom. Veszélybe került az anglikán puritanizmus képmutató, hidegen önző és kíméletlen szelleme. Ezért történelmi

esztendő a gyökértelen amerikai számára álmoképeinek kegyetlen szerte-foszlása. Mert az nem remélhető, hogy az emberiség meggyein mélyebben is behatoljanak a történetbölcselet világába és valóban rádöbbenjenek arra, hogy minden lépésükkel, minden tervükkel a rombolást és a pusztulást szolgálják. Az ő történetbölcseletük minden megnyilvánulásával az alvilág bélyegét viseli magán.

megtartott elnöki értekezleten Schmidt követ Ribbentrop birodalmi külügyminiszternek a következő táviratát olvasta fel:

„Szivélyes üdvözlétem küldöm a Bécsben összegyűlt európai újságíróknak. Gyűlésük olyan időre esik, amikor az európai népek Németország és Olaszország, a keletázsiai népek Japán vezetésével készenállanak arra, hogy visszaverjék az ellenség minden támadását. A bolsevisták angol és amerikai segítőitársaikkal Európa elpusztítására törnek, de a tengelycsapatok és szövetségeseik addig verik az ellenséget, amíg egyszerminden-

korra elmegy a kedve attól, hogy szárazföldünket támadja. Ma, amikor a zsidó és a kapitalista sajtó álhírekkel próbálja befolyásolni az európai népek közvéleményét, rendkívül fontos az európai sajtó munkája. Biztosan veszem, hogy Önök hiánytalanul teljesítik azt a nemes feladatukat, hogy ellenségeink ellen irányuló megtorló és megsemmisítő szándékunkat az utolsó kunyhóig tolmácsolják és így hozzájárulnak ahhoz, hogy sietessük a hármasszövetség hatalmának végső győzelmét. A nagygyűlésnek a legteljesebb sikert kívánom”.

Borzalmas falusi gyilkosság ügyét tárgyalta az ítélőtábla

Három szurdukkápolnai román paraszt megölte Bartos Györgyöt a titokban főzött pálinka miatt

Nagyvárad, június 22. A nagyvárad-i tábla ma délelőtt egy falusi gyilkosság ügyével foglalkozott, amelyben a szatmári törvényszék ítélkezett első fokon.

A gyilkosság 1941. december 28-án történt a szatmármegyei Szurdukkápolnok községben. Mikle György odaváló lakos ezen a napon betért Mosuc János házába, aki a közeli faluból vendégül látta sógorát, Zsurzs Lászlót és annak feleségét. A karácsonyról megmaradt

négy deci pálinkát fogyasztgatták. Idogálás közben a pálinkafőzésre terelődött a szó, mire Mikle György panaszkodni kezdte, hogy Szurdukkápolnok községben megszűnik a kisküsteri való főzés, mert Bartos György, aki állítólag a pénzügyőrök besúgója, több embert feljelentett a titokban főzött pálinka miatt, aminek következtében a pálinkafőző üteket elkobozták a faluban.

Megfogamzik a gyilkos terv

— Az ilyen embert el kell pusztítani. — jelentette ki Mikle György az italozás hevében, majd rövid idő múlva hozzátette: — En meg is ölöm még ma éjjel azt a besúgót.

Mindjárt kérte is a faluba csak vendégségbe érkezett Zsurzs Lászlót, hogy legyen segítségére Bartos megölésében, de Zsurzs vonakodott.

— En gyenge természetű ember vagyok, — mondotta — még nézni se

tudom, ha valakit bántanak.

A beszélgetésbe ekkor Mosuc Jánosé is bekapcsolódott és Mikle Györggyel együtt igyekezett rávenni testvérét, Zsurzs Lászlót a részvételre. Megmágyarázták neki, hogy az ő dolga csak annyi lesz, hogy valami ürüggyel kihívja Bartost a házból s a többi majd Mikle egy János nevű barátjával elintézi. Zsurzs László hesezsze rábeszélése után bele is egyezett ebbe.

Három liter pálinkát ígérték a büntársnak

A négy deci pálinka elfogyasztása után Mikle vacsorára hívta Mosucékat és vendégeiket. Azok el is mentek, Mikle egy liter pálinkát hozatott s idogálás közben meghánytákvetették a gyilkosság tervét. Tíz óra tájban Mikle kijelentette, hogy az ő János nevű barátja, akivel tettét el akarja követni, Onofre János, akiért mindjárt el is küldi a feleségét, hogy vegyen részt a terv kidolgozásában. De Onofre csak különböző ürüggyekkel történt többszöri hívásra jött át s Mikle előbb jól tartotta őt pálinkával és csak azután adta elő, hogy miről van szó. De Onofre vonakodott.

— Félek a feleségetől, — mon-

dotta.

Mikle és Mosucé azonban rábeszélésre fogták a dolgot.

— Az egész falu érdeké, — mondták, — hogy Bartost eltegyék láb alól, mert miatta nem lehet pálinkát főzni.

Mosucné még hozzátette, hogy ő asszony léteére se riadna vissza a gyilkosság elkövetésétől, majd három liter pálinkát ígért Onofrének, ha mégis vállalkozott arra, hogy Miklének segítse.

Hesezsze rábeszélése után és az elfogyasztott eszsz hatása alatt Onofre mégis beleegyezett s éjjel tájban Zsurzs Lászlóval együtt, hárman elindultak Bartos György házához, amely magánoson áll a hegyoldalon...

Borzasztó küzdelem az életért

Elindulás előtt Mikle fejszét vett magához, de útközben kifeszített egy karót, a fejszét pedig átadta Onofrének. Így felfegyverkezve érkeztek Bartos házához, aki már aludt és sötétek voltak ablakai. Mikle elhelyezkedett a ház bejárata előtt és felemelt karóval várt. Onofre a fejszével kezében tőle távolabb állt lebe, Zsurzs László pedig a megbeszéléshez híven bezörgött az ablakon:

— Merre visz az út Csaterics György házához? — kiáltotta.

Bartos felkelt, kisére kinyitotta az ajtót, de mikor észrevette a másik két embert, hirtelen becsapta az ajtót és belülről nekifeszítette a vállát. Bar-

zasztó küzdelem következett. Minthogy a támadók nem tudták bevenni az ajtót, Onofre János Mikle utasítására az ablakhoz lépett és azt fejszével beverte. Bartos erre az ablakhoz rohant s a magára hagyott ajtót Miklének sikerült felfeszítenie. A szerencsétlen Bartos ekkor ingben, alsónadrágban fejszével a kezében kifutott a házból és segítségért kiáltott. Mikle a karóval utánaszedt, fejbeütötte, majd rátérdelt az eszméletlenül arca bukott Bartosra és fojtogatni kezdte. Egyik kezével a nyakát fogta, a másikkal havat tömött a szájába, majd mélyen belenyomta a fejét a hóba.

Zsurzs László ezalatt rémülten éléza-

ladt, Onofre pedig sokáig dermedten figyelte a történeteket. Valami húsz perc elmúltával így szólt hozzá Mikle:

— Gyere már, segíts, mert belefáradtam és megfáztam a kezem.

Onofre ekkor föléje hajolt a haldoklónak, aki már alig adott életjelet magáról, de — amint ő előadja — alig

A Kapnik-patak jege alá kerül a holttest

Mikle akkor hátára vette a holttestet és visszavitte a házhoz. Mindkét tettes bement, pénz után kutatott, de csak valami iratokat talált, amelyeket a tűzhelyen elégettek. Aztán kijöttek a házból, becsukták annak ajtaját és rövid tanakodás után Mikle ismét hátára vette a holttestet, hogy a Kapnik patakhoz cipelje. De útközben elfáradt s kérte Onofrét, hogy legyen segítségére. Egy karót húztak a halott nadrágszíján át s most már ketten vállukon vitték tovább a tetemet, amelyet aztán a Kapnik patak jege alá rejtettek. Csak 1942. év februárjában találták meg a holttestet s a nyomozás megindult. Ezidőtájt történt, hogy Onofre az erdőn fűrésszel megvágta az újját, mire munkástársa, Szűcs László megjegyezte:

— Jó volna egy kis pálinka a sebre.

— Bizony az nincs, — felelte Onofre,

mert a pálinkát Bartos elintézte a faluban, de én is elintéztém őt.

Igy derült ki a gyilkosság. De a főtettes, Mikle György akkor már Romá-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Így is lehet repülni.

BELVÁROSI: Férjet keresek.

CASINÓ: Havasi napsütés.

KORONA: Csókparádé.

nyült hozzá, az áldozat nem mozdult többé.

niába szökött, a többiek ellen azonban megindult a hűvödi eljárás.

A szatmári törvényszék Onofre János szándékos emberölés büntetéseért 12 évi fegyházra, Mosuc János, aki jelen volt a gyilkosság tervének kidolgozásánál, de ebben tényleg nem vett részt, egy évi börtönre, Mosuc Jánosé, mint felbújtót, 4 évi fegyházra, Mikle Györgyét és Zsurzs Lászlót, mint bűnsegédek büntetésére, egy évi börtönre, illetve három évi fegyházra ítélte.

A mai táblai tárgyalásra csak Onofre Jánost vezették elő a szatmári ügyészségi fogházból, mert ő saját költségén való elővezetését kérte. A tárgyaláson keveset módosított korábbi vallomásaán s a védelem azt kérte, hogy a bíróság ne tetteztársnak, hanem bűnsegédi büntetésnek minősítse őt.

A tábla hesezsze tárgyalás után a bizonyítás kiegészítését rendelte el.

Mikle György ellen kiadottai eljárás van folyamatban.

„Csak azt állítsd, amit Imre mondott, mert akkor kiengednek a hekusok“

Falopás és kabátlopás miatt bíróság elé került Kollárné, aki a fogdából a hosztos edényben levelezett a külvilággal

Nagyvárad, június 22. Kollár Imréné nagyvárad-i asszonynak egy ízben már meggyült a baja a bünyügyi hatóságokkal. Néhány hónappal ezelőtt ugyanis nem kapott fát és egy hasábót háza akart vinni a gyermekeiknek. A lopott hasáb fa történetesen egy zárt pincében volt s a pincéből valahogy több fa is „elkallódott“, úgy hogy Kollárné annakidején minősített lopás miatt — az enyhítő körülmények figyelembevételével is fogházbüntetést kapott. Ekkor azonban még mindössze csak két hetét.

Alig múlt el három hónap, Kollárné ismét a rendőrség kezére került. Június 16-án ugyanis tettenérték a Rimler Károly utcában, amikor Markovits Mártonné udvarából négy lopott kabáttal igyekezett kerekét oldani. A vizsgálat lefolytatása után a megtevedt asszonyt átadták az ügyészségnek és a nagyvárad-i törvényszék dr. Gavallér László egyébirája kedd délelőtre tüzte ki az ügyben a főtárgyalást.

A vádlott a tárgyaló teremben „drámai bevonulást“ rendezett. A fontos alkalomra ugyanis felrendelte három gyermekét, akik sírva és könyörögve akartak melléte maradni és a börtönörnek csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült valahogy eltávolítani a sivalkodó kicsinyeket. Kollárnénál egyébként az ilyen jelenetek megrendezése már megszokott. A gyermekeket ugyanis a rendőrségre is felrendelte, ez kiderül abból a levélből, amelyet az előzetes tartóztatása idején írt és a kosztos-edényekkel valahogy kicsempészett a fogdából. A sikerrel eljuttatott levelet egyébként több is követte s a fogdában levő asszony egyideig rendszeresen levelezett az otthonmaradottakkal.

A második, vagy harmadik levelére azután megnyugtató válaszát kapott:

„A három kicsi — írta a nagyobbik fiú — jelmegy a rendőrségre és hogy engedjenek el, ott fog sírni.“

Egy másik levélben tanácsos látták el az otthoniak:

— Ha kérdeznék, csak azt állítsd, amit Imre mondott, hogy az alkatrészeket (a kabátokkal egyidejűen ugyanis más, kétes eredetű holmit is találtak Kollárnénál) egy cigányembertől vetted, mert akkor kiengednek a „hekusok“.

Kollárné ezt a jó tanácsot alaposan meg is szivlelte és makacs tagadása mellett a bíróság előtt is kitart.

— Nem loptam én, dehogyan loptam kérem, — mondja — ha van bűnöm, az csak annyi, hogy végig mentem a Rimler Károly utcán a hajnali időben.

A kihallgatott tanuk ezután részletesen elmondották Kollárné elfogásának körülményeit.

Markovitsné és az egyik tanu megjegyzi, hogy a kutya viselkedése különös volt s azt hiszik, hogy a vádlott asszony „megette“.

— Tudja a kórság, mi volt azzal az állattal, de napokig csak úgy szédelt, — mondotta Markovitsné.

A megrögzött asszony a térhelő tanu-vallomások ellenére is kitart előző állítása mellett.

— Nincs más bűnöm, csak hogy élek! — mondja szinte dacosan.

A bíróság a Trimmer Mihályné tanuval történt szembesítés után a cselédleánnal is szembesíti a vádlott asszonyt, de egyik szembesítés sem vezet eredményre.

Lápunk zártakör az ügy tárgyalása még nem ért véget.

Kávéházakban és vendéglőkben kélte a MAGYAR LAPOK-at.

Nagyszámú partraszállási vízi jármű lövegekkel felfegyverkezve érkezett Gibraltárba

Nyugalom a keleti arcvonal legtöbb szakaszán Yejszk kikötőjét és városát bombázták a németek

Madridból jelentik: (B. T.) La lineal jelentés szerint nagyszámú partraszállási vízi jármű lövegekkel felfegyverkezve érkezett Gibraltárba. Ugyanakkor Gibraltárból kifutott egy erős hajókaraván Észak-Afrika felé.

Berlinből jelentik: (Interinf.) A Német TI értesítése szerint hozzátétleges megállapítások alapján a brit és az északamerikai légierő a háború kitörése óta 1943 május 31-ig 18.346 repülőgépet vesztett. Ebből 14.233 gépet a német, 4113 gépet az olasz kötelékek semmisítették meg.

Rigából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A bolsevisták által megölt lettek a lett nép 2 százalékát teszik, számszerint 35.828.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint Davies volt moszkvai nagykövét rámutatott arra, hogy a Szovjetunió a háború következtében egyre fokozódó nehézségekkel áll szemben. A Szovjetunióban ma mindenfelé gyász és gond észlelhető. Milliókra rug a katonák és a polgári lakosság között az elesettek száma. Minden családnak van vesztese. Davies hangsúlyozta, hogy sok jel mutat arra, hogy a Szovjetben komoly élelmiszerhiány jelentkezik.

Hatalmas tüzeket okozott a német légierő második támadása Jarosláv ellen

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A hétfőre virradó éjjel második támadta a német légierő Jarosláv fegyverkezési gyárait. A támadás következtében keletkezett tüzek 250 kilométer távolságból is láthatók voltak. A bolsevisták megkísérelték zárléggömbökkel, éjjeli vadászokkal és erős légvédelmi tüzességgel fekezni a német támadás lendületét amely hiába való volt. Jaroslávot már a június 10-re virradó éjjel is támadta a német légierő és akkor a műgumi gyárat érte megsemmisítő támadás. Három támadó gépünk nem tért vissza.

Berlin. (Interinf.) A Földközi-tengeren német harci gépek egy erősen biztosított angolszász hajókaravánból hat hajót találtak el 35.000 tonnával. Feltehető, hogy a hajók jórésze elsüllyedt.

Montenegró hegyeiben ismét nagy partizán bandákat semmisítettek meg

Berlin. (Interinf.) A keleti arcvonalon csupán Orelnél volt vasárnap helyi csatározás. Német bombavető

csatai Csatai Lajos vezérezredes az új honvédelmi miniszter.

repülőgépek a hétfőre virradó éjjel a Káspi-tengeren két hajót elsüllyesztettek 10.000 tonnával. A légierő folytatta az ipari területek bombázását.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közlik a Német TI-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti: A keleti arcvonalon a nap nyugodtan telt el. Könnyű német haditengerészeti járművek ágyúzták június 20-ra virradó éjjel Yejszk kikötőjét és vá-

Ujabb kínai átpártolás a japánokhoz

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Domei-iroda jelentése szerint Csan Csingszjen, ugyiszintén Csingce kerület kormányzója, akiket a csungkingi kormány nevezett ki, csatlakoztak a nankingi kormányhoz. Velük együtt átpártolt 2700 katona is.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Domei-iroda szerint a császár két tábornokot és egy tengernagyot a tá-

Gyújtóbombákat dobtak Svájc több községére

Zürich. (MTI.) Hivatalosan közlik: A svájci légierő hétfőre virradó éjjel történt megsértése során Turgau kantonbeli Kümmertshausen községben három ember életét vesztette, egy súlyosan megsebesült. Egy 56 éves földműves és két fia az áldozat, míg a súlyosan megsebesült a község tanítója. A sangalleni Brauenfeld községben két helysére dobtak gyújtóbombákat.

Sok halálos áldozata van a Le Creusot elleni angol-amerikai légitámadásnak

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A francia hírszolgálat hétfői közleménye szerint Le Creusot elleni angol-amerikai támadás halálos áldozatainak száma 250.

Párizs. (MTI.) A Német TI jelenti: Le Creusot valamennyi péküzeme használhatatlanná vált. Ennek követ-

rosát az Azovi-tenger partján. A német légierő hadiipari üzemeket támadott. A Káspi-tengeren fegyverteljes német repülőgépek két nagy kereskedelmi hajót. Az algiri partok előtt a 20-ra virradó éjjel egy ellenséges hajókaravánból olyan súlyosan megrongáltak egy torpedórombolót és 8 szállítóhajót, hogy több hajó elsüllyedésével lehet számolni. Valamennyi repülőgépünk visszatért. Az elmúlt éjjel Bizerta kikötőjét bombázták nagy ürmératű bombával a német repülők — Brit bombavető berepültek a megszállt nyugati terület fölé. Délnyugatnémetországban bombákat is dobtak le. A lakosságnak veszteségei voltak. Egyes ellenséges repülőgépek zavaró vállalkozást hajtottak végre Északnémetország felett és néhány bombát dobtak le, amelyek nem okoztak említésre méltó károkat. Négy ellenséges gépet leltek. Montenegró hegyeiben német, olasz, bolgár és horvát csapatok nagy bandákat zártak körül és megsemmisítették azokat. A hegyes terep, a kedvezőtlen időjárás óriási teljesítményeket és kemény nélkülözéseket követelt az itt harcoló kötelékektől. A légierő nagy mértékben kivette részét az eredményes hadműveletekből. A banditák súlyos és véres veszteségeket szenvedtek. Nagy tömegű fegyvert, járművet és ellátási cikket zsákmányoltunk.

bornoki hivatal tagjaivá nevezett ki. A hivatal feladata a trón támogatása és a császár katonai ügyekben való tájékoztatása.

Saopaulából jelentik: (B. T.) Barcelos tábornok kijelentette, hogy Brazília rövidesen expedíciós hadsereget küld Európába, amely résztvesz az európai váreleni inváziós hadműveletekben.

keztében a lakosság élelmiszerellátása nagy nehézségekbe ütközik. Az ellátási munkálatokban a német

Kik kaphatnak gyümölcsíz készítéséhez és befőzéshez cukrot

Gyümölcstermelők háztartásonként 5 kiló cukrot kapnak saját szükségletükre

A Budapesti Értesítő jelenti: A Hivatalos Lap mai száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét gyümölcsnek házfeldolgozás céljaira szükséges cukorkiutalásáról. A rendelet kimondja, hogy befőzésre cukrot az igényelhet, aki 1931 január 1. után született, vagy pedig az az ingatlanulajdonos, aki 1942-ben is kapott erre a célra és termő gyümölcsnek területe. legalább 300 négyszögöl. Aki 1942-ben nem kapott befőzési

katonák is közreműködnek. A nemzeti segélymozgalom Párizsból elküldte a hasonló katasztrófák esetére összeállított különvonalat. Francia hivatalos megállapítások szerint a halottak száma 280. Az OFI hírszolgálati iroda annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy ez a szám nemsokára 300-ra emelkedik. Egész utcák elpusztultak és a bombasorozatokat egész sugárutakat, parkokat és tereket felszántottak. A kórház teljesen elpusztult. Időnként még időzített bombák robbanása hallhatók.

Nem tudják hosszú ideig tartani jelenlegi állásaikat az angolszászok

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Nomura vezértengernagy, aki a háború kitörésekor washingtoni nagykövét volt, a Messaggero tudósítója előtt kijelentette, hogy amíg az angolszászok nem vetették meg lábukat az európai szárazföldön, addig helyzetük bizonytalan, mert jelenlegi állásaikat hosszú ideig nem tudják tartani. A hármashatalmak az elmúlt három év alatt berendezkedtek egész Európában, Kelet-Ázsiában és a csendesóceáni szigeteken. Az angolszászok ugyanezen idő alatt csupán két gyarmatot szereztek Olaszországtól.

Felvonulási rend az urnapi körmenet alkalmával

Nagyvárad, június 22. Tegnap számban már közöltük az Urnapi körmenet sorrendjét. Boga József püspöki actuáriustól nyert értesülésünk alapján megegyezően ismertettük a teljes körmeneti sorrendet, hogy fennakadás ne forduljon elő:

Keresztívő kispap, leventék, fiúiskolások, leányiskolák, római katolikus Nőszövetséghez csatlakozott asszony és leányegyesületek testületileg megjelent tagjai, szerzetesnők, katonazenekar, diszszázad, virághintők, papság, Oltáriszentség, katonai és világi előkelelések és a katolikus férfiegyesületek testületileg megjelent tagjai.

A rendezőség kéri a közönséget, hogy pontosan ragaszkodjék a megállapított rendhez, hogy ezáltal is méltó keretet adhassunk a legméltóságosabb Oltáriszentség iránti hódolattunknak.

cukrot, ebben most csak akkor részesíthető, ha igazolja, hogy időközben szerzett megfelelő gyümölcsöt, vagy pedig 1942-ben még nem termő gyümölcsösében az idén termés várható. Az 1931. január 1. után születettek fejenként félkiló cukrot kapnak. A befőtt és gyümölcsíz eladásával üzletszerűen nem foglalkozó gyümölcstermelők pedig tekintet nélkül a gyümölcs nagyságára, háztartásonként 5 kiló cukrot igényelhetnek.

Jó film — rossz film — moziőrület

— Nyitllevél Nagy Imréhez —

Olvasóink bizonyára emlékeznek arra a cikkre, amelyet Nagy Imre középiskolás diák írt a magyar filmről. Nagy Imre most érdekes választ kap cikkére az alábbiakban. (Szerk.)

Mindenekelőtt arra kérek — kedves Nagy Imre — hogy ne haragudj rám, amiért csak úgy ni, letegezlek, de cikkeden kívül, még azt is olvastam, hogy diák vagy és nem is olyan régen még én is az voltam. De hát nem is ez a lényeg, hanem az, amit a magyar filmről, meg a közönségről írtál. Mert furcsa és szomorú dolgokat írtál rólok. Furcsa az, hogy a művészt követeléd (t. i. manapság, sajnos ritka az ilyen ember!) és szomorú az, hogy reménykedsz. Én nem ismerlek Téged Nagy Imre, de azt hiszem, még nagyon fiatal vagy, mert nagyon reménykedsz. Tudom, Neked van igazad, kell remélni és bízni is kell, de lehetőleg nem a közönségben. Hogy mennyire nem szabad hinni benne, arra elég jellemző az én esetem egyik ismerősömmel. Ez az ismerősöm művészember. Én nem tudom, Te hogy állsz a művészekkel — az igaziakkal, nem okvetlenül szükséges, hogy nagy haját és csokornyakkendőt viseljenek, de én nagyon becsülöm őket, mert kifinomult lelkükkel ösztönösen megérik a giccset mindenben. Nos hát ez is ilyen ember volt, akiről föltételeztem például, hogy az eddigi magyar filmek közül, csak az „Emberek a havason”-nal volt megelégedve. Szóval ilyennek gondoltam s képzeld, egyszer — mit tudom én hol, szóba kerül a „Nosztyi fiú esete Tóth Marival” filmváltozata. „Dicsértük” a filmet, előkapartuk minden hibáját (gondolhatod, kicsoda hibahalmazás volt ott), de akkor közbelépet a barátunk és méltóságát teljesen védelmébe vette. A darabot, szegényt, bizonyára ismered és tudod, hogy összesen kétszer tekinték ki a nyakát. Először, mikor szinpadra, másodsor, mikor filmre írták. No és ő védte!

Én pedig „hangosan” hallgattam és (nem akkor először) csendesen csaldtam. A „közönség”-ben családítam. Abban, amelyikben Te hiszel. Ne hogy azt hidd, hogy amiatt az egy ember miatt családítam benne, de most mond: mit várjon az ember az egyszerűektől, ha még a kifinomult lelkük közt is van olyan, akit így megrontott a háború? Mert a háború ront, barátom! Örökké ront. Nem csak annyi bűne van, hogy „moziőrület” csinál és „karadikatalinokat” tesz népszerűvé hanem, hogy a lélek érzékszervét az izlést tompítja el. Mint ahogy az erősen dohányzó finom szaglását megrontja a cigarettafüst, ugyanugy rontja meg a puskapor a közizlést. Sűrűn bulítja és néha kiöli.

Ha ilyen háborús „műrostos” izléssel találkozunk, akkor rendszerint kétségbeesünk. Érezzük és elhatározzuk, hogy valamit tenni fogunk, valami nagyot, korszakalkotót, de egyszerűen, mindenki számára érthető. Például föl kell menni Pestre (ezt „csak” elhatározzuk, az ágyban, úgy alvás előtt) szóval föl kell menni, beszélni kell ezzel a Daróczyval vagy Hausz Máriával, esetleg Kalmárral és szólni kell nekik, hogy csináljanak már valamit. Meg kell mondani nekik — mert ők a „kis naivak”, bizonyára

nem tudják — hogy mindenütt, itt Váradon is, kicsoda közelharcot kell vívni egy moziügyért. Meg kell mondani nekik, hogy használják ezt ki, de úgy, ahogy mi gondoljuk. Neveljenek. Meg ezt mondani, hogy a közönség — Te is meg én is, ha „közönség” vagyunk — buta és izléstelen, mindent megnéz, ami vászonra kerül, mert olcsó és semjegy, sem vásárlási könyv nem kell hozzá. Csináljanak ők ott fönn fokozatosan, mind egészségesebb és izlésebb dolgokat és ha úgy látják jónak, akkor tegyék ezt a lelki orvosságot a humor ostyájába és adják be nekünk így. Így „bevesszük”. És boldogok leszünk, mert észrevétlenül gyógyulunk.

Szóval ezt meg kellene csinálni, meg kéne mondani, kéne, kéne, de mikor rákerülne a sor — ha egyáltalán rákerülne, akkor rendszerint erőlt veszt rajtunk valami nyomorult fásultság és még nyomorultabb reménytelenség. És ülünk tovább otthon a semmivetés babérjain, azaz, hogy nem is ülünk, hanem tolongunk a jegyért a pénztárak előtt, szidjuk szegény pénztároskisasszonyt, ha véletlenül csak pótszékelt kapunk és valld be Te is örülsz kicsit, ha Latabár játszik egy „marhaságot”, mert feltételezed, hogy nevetni fogsz.

Azután persze, mikor előadás után,

kijössz, dühös vagy, mert mást vártál, többet, jobbat, ujabbat, de ez a nagy csalódás nem azt jelenti, hogy másnap nem állsz be megint egy másik mozi pénztára elé, olyan reményekkel, hogy — hátha ma nem pótszékelt kapok.

Ez az a betegség, amit gyógyítani kéne, Nagy Imre barátom! Ez, meg a

tuberkulozis. Mert ez a kettő pusztít a legjobban.

Remélem, nem haragszol rám ezekért, amiket mondtam. Ne is haragudj, hisz' becsüllek Téged nagyon, mert bátor vagy.

Szólni mertél...

VÖLGYESI ANDRAS

Tévedni emberi dolog

Icta: Ujvácsy Fecene

I.

Amit most elmondok, az három esztendővel ezelőtt történt egy tikkasztóan meleg júniusi délután. A nap valami ismeretlen okból rettentő tűzbe gurult és mérgesen ontotta sugarait reánk. Nem is emlékeztünk ilyen kánikulára.

Pihenőt adtam a fiúknak, akik nem messze tőlem, a fák enyhétadó árnyékába húzódtak s ott vitakoztak a foglalkozáson hallottakról.

Cserei Pista sehogysem volt megelégedve az előadással. Ahhoz fűzött néhány észrevételt. Hanyattfeküdt a puha pázsiton, szájában fűszál izgett-mozgott, amint beszédközben önfeledten rágcsálta.

— ...mert akármennyire is mondja az oktató úr, nem hiszem el, hogy egyik katonai alakulat sem különb a másiktól. Teszem azt: a páncélosok a legdelebb, válogatott legényei a hadseregnek. Ők néznek először szembe a halállal; mindent elsöpörve törik át az ellenség állásait és nyomulnak be messze, a magóttos országrészekbe. A gyalogosok hozzájuk képest csak robotoló klülik — így mondta: klülik — akik általában rugják a port vagy dagasztják a sarat és csak a kivívott eredmény biztosításának feladata háramlik rájuk.

— Nono, — vetette ellen a józanul gondolkozó Jánosi Zoltán. — Nem egészen így van! Gyalogosok nélkül nem lehet csatát nyerni.

— Csak ne nonozz, Zoli! — fordult szemrehányó tekintettel feléje. — Tudom én, mit beszélek. Van itt ész —

mutatott a fejére önértetesen, — elhíheted!

— Én elhiszem, de a többiek, amint látom, kételkednek.

Pista körülnézett. Enyhén nevető arccal fordultak feléje. Mérges lett.

— Pedig hiába nevettek! Ezelőtt a magyar huszár volt a világ első katonája. Ma ezt a szerepet átvették a páncélosok — mondta fojtott haraggal. Közben felállt és elindult. Zoli még utánaszólt:

— Ne haragudj azért, hogy mi más véleményen vagyunk. De én mégis azt hiszem, a maga helyén minden alakulat nélkülözhetetlenül fontos szerepet tölt be. Egyik kiegészíti a másikat. Egymás nélkül nem lehetnek el. Vagy nincs igazam?

Pista nem akarta felfogni az utána kiáltott szavakat, csak bosszúsán legyintett, mint aki nem tartja válasza méltónak a hallottakat. Csak akkor hökkent meg egy pillanatra, amikor észrevett engem és látta a mosolyt az én arcomon is, meg hogy a fejemet csóválom. Elvörösödött; de aztán továbbment megkeményedett, dacos képpel és nem lehetett szavát venni egész délután.

II.

A világ képe nagyot változott azóta, hogy utoljára láttam Cserei Pistát és Jánosi Zoltát. Nem is gondoltam már az elhangzott beszélgetésre, talán el is felejtettem volna, ha a napokban nem kopogtatnak a szobám ajtaján.

— Ugyan ki lehet? — gondolom, miközben forgatom a zárban a kulcsot. Meglepetve pillogok, mert ismerősnek

tetsző arcot látok, de hirtelen nem tudom őket hova helyezni emlékeim raktárában.

Keményen, mosolyogva tisztelegnek. Katonaruha feszül mindkettőn. Egyik tizedes, mellén nagyezüst fénylik; a másik őrzetető, szintén a nagyezüsttel, de ott fityeg mellette a kicsi is. Szemükben huncutság csillog, mert leolvassák képmőről a tétovázást.

— Látszik, nem gondolt ránk az oktató úr soha, különben rég felismert volna... mondja az őrzetető szemrehányás nélkül, inkább incselkedve.

— No nézd — nyujtom örömmel a kezem. — Pista, Pista, de megváltoztál! Ez a bösz tizedes meg Jánosi Zoltán úr, ugyebár? — nevettek én is és tesséklem befelé a vendégeket.

Sokféléről beszélgetünk, de érzem: valami másért jöttek. Egyszer csak megköszöri Cserei őrzetető a torkát és rákérdezi:

— Itt vagyok, hogy megmondjam: nem volt igazam három évvel ezelőtt... azon a meleg délután... No, csakhogy tületem rajta — könnyebbül meg s úgy néz Jánosira. Az elismerőleg bólint feléje.

Először nehezen kapcsolok, de aztán világosság derül az agyamban:

— Igen... igen — eszmélek. — Már emlékszem. Szót sem érdemel az egész. — Bizony nem addig van az! Belátam: tévedtem... talán nem is úgy viselkedtem akkor, mint kellett volna... Illik helyreigazítani a hibát...

— Nem követtél el semmi rosszat. Ki csit konok voltál. Mással is megesik néha — nyugtatom. — Tévedni emberi dolog. Aztán miképpen tanított meg az élet?

— Hát az úgy volt — melegedik nekik, — hogy a páncélosokhoz szerettem volna mindenáron jutni. Szerencsém volt. Az újonckiképzés után tanfolyamra ve-

Milyen erős Csungking-Kína hadserege?

Ideig-óráig még eredményeket tudnak felmutatni a külső támogatások révén

A német sajtó egyik kínai különtudósítója a következő időszerű jelentésben összegezi a kínai front szerzett tapasztalatait.

Milyen erős Csungking és milyen erős mindenekelőtt a csungkinginai haderő? Az ország óriási kiterjedése és minden egységes ellenőrzés hiánya, végül pedig az irreguláris alakulatok nagy létszáma miatt, amelyeknek tagjai gerillaharcosokból bármikor békés paraszttá és fordítva, paraszttá gerillaharcosokká tudna kváltozni, a csungkinginai haderő létszámát még százazrekben számolva is ne-

héz megközelíteni, megadni. Jól tájékozott japán katonai körök a csungkingi hadseregnek létszámát hétmillió emberre becsülik. Ezek 340 hadosztályt, húsz független dandárt és 12 rohamdandárt alkotnak, mindebből azonban csak 108 hadosztály tartozik Csungking központi haderejéhez. A maradék kétharmad helyi vezérek parancsnoksága alatt álló tartományi kötelékekből áll, melyeknek legnagyobb része semmilyen közvetlen kapcsolatban sem áll Csungkinggel és természetesen katonai színvonaluk sem mérhető össze a központi haderővel.

a magyarázata, hogy a csungking-csapatok ez alkalommal kénytelenek voltak nélkülözni a helyi lakosság támogatását, amelyhez Belső-Kínában szokva voltak és már nem volt alkalom, hogyha komolyra fordult a dolog, a polgári lakosság tömegében észrevétlenül eltűnhessenek. A burmai harcok kimenetele ilyen körülmények között egy pillanatig sem volt kétséges és a csungkingi hadsereg utóvédjei csak a jünani határ átlépése után a nehezen járható hazai terepen kerültek abba a helyzetbe, hogy

komoly ellenállást tanusithassanak.

A burmai vállalkozást sok kínai Csungkingiek erkölcsi vereségének minősítette, mert azzal a kínai tömegekben annak a meggyőződésének adott tápot, hogy tulajdonképpen nemcsak Kína védelméért és függetlenségéért, hanem az angol-amerikai imperializmusért kell harcolniuk.

A burmai kudarc mindenestre lényeges mértékben hozzájárult a csungkingi hadsereg erkölcsi értékének lezüllesztéséhez, amely a japán oldalra pártoló kötelékek egyre nagyobb számban jut kifejezésre.

A Csungkinginai katonai erejéről szóló beszámolót abban a megállapításban lehet összefoglalni, hogy Csungkingi védelmi és támadóerejének hanyatlását akkor sem lehet már eltitkolni, ha a folyamatban lévő felbomlást a külső támogatás esetleges fokozása ideig-óráig fel tudná még tartóztatni.

(MN)

A burmai harcok próbaköve

Bizonyos kínai elitsapatoknak különösen a kínai konfliktus megindulása-kor Sanghái terében mutatott harci erényei alapján a világ a Csungking-hadseregek harci értékét hosszú ideig általában erősen túlbecsülte. Ennek a véleménynek helyesbítésére és a csungkinginai csapatok valódi értékének a japán csapatok értékével való összehasonlítására a múlt évi burmai harcok nyújtottak legjobban alkalmat.

Észak-Burmában erős, aránylag jól felfegyverzett és kitűnően megszervezett utánpótlásra támaszkodó kínai hadosztályok állottak szemben, számban és felfegyverzésükben jóval gyengébb, utánpótlási támaszpontjaiktól sokkal messzebb fekvő és a hosszú ideig tartó felvonulásban erősen kimerült japán csapatokkal szemben. Ennek ellenére azonban a japánok kezdettől fogva feltűnő fölényt mutattak, aminek nem utolsó sorban az

Szinyei-Merse kultuszminiszter beszédet mondott a budapesti Olasz kultúrintézet megnyitására

Együtt küzd az olasz és magyar nép a kereszténység védelmében

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A budapesti Olasz Kultúrintézet megnyitására előzőleg olasz követ szökölt fel. Beszéde végén Magyarország kormányzóját ünnepelte. Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter avatóbeszédében ismertette azokat a megnyilatkozásokat, amelyek az olasz kultúrintézet céljaira adományozott régi képviselőházban az olasz történelmi eseményekhez fűződnek. Utalt az Italia Unita megteremtésének a magyar képviselőházban történt méltatására, II. Viktor Emánuel király és Garibaldi Jószef olasz szabadsághős elhalálózása alkalmával megnyilvánult részvétlfejezésekre. Emlékeztetett a hármasszövetség

megkötésével kapcsolatos tanácskozássokra és a Kossuth Lajos elhalálózásával kapcsolatosan az olasz nemzet részvéteért elhangzott köszönetre. Hangzotta, hogy maga az épület is az olasz reneszánsz hatását sugározza, a két nemzet közötti kapcsolatokat szimbólumként.

A miniszter után Biggini olasz nemzetnevelésügyi miniszter beszélt. Hangsúlyozta, hogy ezeréves állandó kapcsolatok fűzik össze Magyarországot Olaszországgal. A két nép most is a kultúra megmentéséért, a kereszténység és az európai civilizáció védelméért harcol. Az ünnepség a két nemzet himnuszával ért véget.

zényeltek és beosztottak egyik harcokcsira lövésnek. Oroszországba kerülünk. Eleinte igen lenéztem az országút porában gyalog haladó bajtársaimat. De nem sokáig... — csendesedik a hangja. — A legutóbbi alkalomkor parancsot kaptunk, hogy fésüljünk át egy hozótos terepet. Három páncélosnak kellett végrehajtani a feladatot. Nekiindultunk. Sehol semmi. Egyszer csak oldalról irtózatoss elhárítótű zúdul a nyakunkba. A mi kocsiinkat rögtön találat érte; a bal futóláncunk elszakadt és harcokocsink beleszúrt a közeli vízmosásba. Eppen csak a torony emelkedett a bokrok fölé. Ez volt a szerencsénk, de a szerencsétlenségünk is. Kis célpontot mutattunk. Így nemcsak az oroszok, hanem testvérkocsijaink sem vettek bennünket észre. Megszakadt az összeköttetés, mert a rádióleadónkkal is baj esett. Kémlelünk erősen. Olcsón nem adjuk a bőrünket, az bizonyos. Az oroszok később mégis felfedezték mozdulatlanságunkat és szökellni kezdték felénk.

tam el: ha Isten megsegít és életben maradok, az első alkalommal megkövetem az oktató urat.

Szólni akartam, de tovább beszélt:

— Testemet izzadság lepte el. Jöjjenek... Egyszer csak a jobboldalt méltóságteljesen a levegőbe emelkedik, mintha lassított filmen látnám, majd hatalmas robbanás reszketeti meg a levegőt és füstgomolyag takarja el az orosz kocsi. A másik hirtelen megtorpan. Fordulna vissza, de hosszú lángnyelvnyúl villámbebesen utána... egyszer... kétszer... s hirtelen tűzbe borul az egész alkotmány.

— Hitetlenkedve néztük. A nyomukban lopakodó oroszok meg nagy békaugrásokkal iszkoltak be az erdőbe. Nosza utánuk egy sorozatot a géppuskámból.

— Talán még most is csodálkozunk, ha nem kopogtak volna kívül a kocsiink vasfalán:

— Hé, bujjatok már el!

— Felcsaptuk a torony nyílását. Nevetőképű hadnagy állt páncélosunk mellett s akár hiszi az oktató úr, akár nem, mögötte Zolinak szaladt fülig a szája... Megmentett bennünket a gyalogság... Idejében észrevettük szorongatott helyzetünket és az egyik páncélost kézigranát köteggel semmisítették meg, míg a másikat a lángszóró intezte el örökre...

Csend szakadt közénk, majd hosszú hallgatás után derűsen folytatta:

— Aztán tessék elmondani a fiúknak is. Hátha akad közöttük néhány olyan konokfejű, mint én voltam...

Ezen jót nevetünk.

Bücsűzárkor keményen szorítjuk meg egymás kezét, miközben szemem jelésben pihen meg a mellükön fityegő fényes kitüntetések.

Örvénd, Mezőtelki, Cécke és Köröskisjenő is ünnepelte a Kormányzó Urát

Örvénd körjegyzőséghez tartozó Örvénd, Mezőtelki és Cécke községek képviselőtestületei a körjegyzőség székhelyén június 18-án déli 12 órakor ünnepi díszközgyűléssel ünnepelte Kormányzó Urunk Ófőméltóságának 75-ik születésnapját.

Dr. Isztin Dező vezetőjegyző a nap jelentőségét méltató megnyitó szavai után Bíró Ferenc nyug. ref. lelkes ünnepi beszédben emlékezett meg Kormányzó Urunk fenkölt személyéről, hálaltelt szavakkal méltatta országgyarapító érdemeit és történelmi elhivatottságát.

A díszközgyűlés lefolyását a képviselőtestület jegyzőkönyvileg örökítette meg.

Köröskisjenő községben úgy a református, mint a g. kel. templomban ünne-

pélyes istentisztelet volt, amelyeken a körjegyzőség területéről a kör székhelyére bejött előljáróságok és képviselőtestületi tagok valamennyien résztvettek. A lakóházakat a nemzeti lobogóval feldíszítették és a lakosság egésznapos munkaszünettel ünnepelte Kormányzó Urunkat. Az istentisztelet után a körjegyzőségbe egyesített három község — Köröskisjenő, Köröskisújfalú és Mezőbottyán községek képviselőtestülete — egyesített ünnepi közgyűlést tartottak népes hallgatóság előtt. A közgyűlés keretében Karácson Béla körjegyző ünnepi beszédében méltatta a Kormányzó Ur élettrajzát. A közgyűlés berekesztésével szünni nem akaró éljenzéssel éltették a Kormányzó Urat.

Utei-Cselényi-Thegze

Nóta parádé 24-én délután és este a Református Kultúrpalotában.

Siessen legyét elővételben megváltani Hunyadi könyvkereskedésében Rákóczi-út 2. Telefon: 14-58

Helyárak: 1-5 pengőig.

A rádió három népszerű sztáriját egész Várad meghallgatja.

Néhány szó városunk zenekultúrájáról

— Meg kell nyerni a közönséget a komoly zenének —

Vegyük elő a közmondást és — kicsi változtatással — mondjuk ki vele: Ami egy kicsi késik, még nem múlik! Jobb későn mint soha. Azért kedves olvasónk, arra kérünk, hogy emlékezz vissza arra a vitára, amely Gyenge József cikke nyomán indult Nagyvárad szellemi életéről különös tekintettel a munkásságra. Alapos, lelkiismeretes és főképpen önzetlenül ügybuzgó hozzászólások jelentek meg. Nagyvárad munkás társadalmának vezető egyéniségei szólaltak fel és mutatták a hibákra de sokkal inkább a tennivalókra. Mert a munkásság, a nagy gyakorlati érzékével hamar túl jut a siránkozáson és szereti megfogni a dolgok végét. Ezért találtunk a hozzászólásokban annyi tervet, annyi tennivalót. Öröndetes volt az is, hogy a hozzászólások kevés kifogással a Munkaközpontban látták azt a kristályosodási központot, amely egyben szilárd fogópont is és már eddig is kiváló eredményeket mutatott fel. Egyre jobban érik az a meggyőződés az emberekben, hogy a politikán kívüli szervezkedésnek, az építő és nevelő munkának milyen nagy haszna van ha becsületes, önzetlen emberek végzik azt.

Nem kívánhatjuk azt, hogy munkás emberek, vagy mások is, akik az élet mindennapi dolgaival bibelődnek, azonnal visszhangot tudjanak adni egy felvetett kérdésre. Sok ember lelkében támasztott érdeklődést a néhány cikk és sokan szerették még elmondani véleményüket. Erre mondjuk azt, hogy ami késik, nem múlik és jobb későn, mint soha. Példa, még pedig követendő példa erre az alábbi érdekes kis írás, amelyet szerzője szintén a fentemlítt vita hatása alatt írt meg:

„Az utóbbi időben a napilapokban szokatlanul nagy érdeklődés irányul Nagyvárad szellemi életének fejlesztésére. Ezen öröndetes tevékenység boldog reménységgel tölti el az embert és nem érzik magukat csalódottnak azok sem, akik esetleg elszoruló szívvel gondoltak a város dögő úton haladó műveltségére.

A közelmúltban élénk vitaközlásoknek lehettünk szemtanúi a „Magyar Lapok” hasábjain a nagyváradai munkásság szellemi életéről, a mozi- és színházlátogató közönség elfoglaltságáról és más fontos kérdésekről. Azonban szomorúan kell tapasztalnunk, hogy a zenekultúráról alig-alig esett szó. Pedig ezen a téren is éppen olyan nagy mulasztásokat tapasztalhatunk, mint a többi vitatott kérdésnél. Tudomásunk szerint vannak Váradon jó zenészek, sőt zeneszerzők is. Van zeneiskolánk is. Miért nem halljuk gyakrabban őket a nagyközönség előtt? Több ízben érintettem a kérdést azok előtt, akikről segítséget reméltem. Azt tanácsolták, mondjak le teremtől, nem érdemes harcolni. A valóság tényleg megdöbbenítő. A lakosság nagy részének szűk látóköre alig-alig, vagy éppenséggel nem terjed túl a tánciskolák falain. Ezzel nem sértegetni akarok, de mindenkinek be kell látnia, hogy a tánciskolák

ban, a kávéházakban és más hasonló szórakozó helyeken igen kevés komoly zenét hallunk. Még mindég a zsidó és amerikai hatású pongyola szerzemények díyanak mindenfelé; a slágerek, a foxok és hasonló értéktelen limonádék.

Szeretném megdönteni azok véleményét, akik azt hiszik, hogy a komoly zene élvezéséhez feltétlenül szükséges a magasfoku műveltség és a jó hallás. A zene élvezéséhez nem iskolázottság kell, hanem lélek csupán, ami feltétlenül megérzi a zengő harmóniakban rejlő magasztosságot. A zenét, ezt az egyik legszebb ajándékot Isten nem azért adta az embereknek, hogy csak kiváltságosak élvezhesék, hanem adta mindenkinek gyönyörűségére. Az igazi zene léleknevelő, amely közelebb emel Istenhez.

Egyesek lehet, hogy szememre vetik a téli opera-előadásokat és az egy-néhány hangversenyt. Igen,

ezt elismerem, hogy szép munka volt, de kiktől hallottuk? A pestiektől és a kolozsváriaktól, de nem a váradiektól. Szerintem nem a közönség hibás abban, hogy nem fogadja elég érdeklődéssel a komoly zenét, mint ahogy azt egyesek vallják. A közönség, a nép olyan, mint a fejlődő gyermek; arra hajlik, amerre vezetik. Elhalmozták értéktelen slágerekkel és ezt fogadta el. Tehát az lenne a feladatunk, hogy ezt a multstást pótoljuk.

Miért ne lehetne összefogni azoknak, akik vezetők Várad zenekultúrájában, miért ne gyűjthetnénk egybe képzetesebb zenészeket és lelkes vezetést mellet, jól megszervezeten elindítani őket a közönség megnyerésére, a komoly zene megkedveltetésére.

Bízom a vezetőkben és bízom a közönségben, hogy soraim megértésre találnak és lesz eredményük.

Cs. BARTHA JÓZSEF.

A magunk részéről nem fűzünk hozzá kommentárt. A cikk érdekes megállapításainak bizonyára támad majd visszhangja az illetékesek és hozzáértők részéről. Várjuk ezeket a hozzászólásokat!

Legalább két és félmillió virág kell egy méhcsaládnak

Érdekes részletek a legszorgalmasabb kis állatok életéről

Az emberiség már régóta méhészkedik. Plinius, egy régi római tudós, már sok mindent elmond a méhekről, bár arról még sejtelve sincs, hogy a méhkirálynőnek — amiről ő még azt sem tudja, hogy nő — mi köze van a méhcsalád szaporodásához és a rajzáshoz. A mai méhészkultúra nem is olyan nagyon régi keletű s annál meglepőbb, hogy ma már eljutott a statisztikáig. Ignác Sándornak a tollából nagyon érdekes és meggyőző számításokat olvastunk arról a kérdésre: hány virág kell egy méhcsaládnak?

Egy rendes méhcsaládban harmincezer kijáró méh van

Ehhez először is tudni kell, hogy hány méh van egy családban és aztán azt, hogy hány virág van egy réten, vagy mondjuk egy akácerdőben. Mivel pedig az egyiket éppen olyan nehéz lenne megszámlálni, mint a másikat, Ignác Sándor szellemes „puhatoló statisztikai” eljárást ajánl ezeknek a fontos alapszámoknak a megállapítására. Szerinte egy kifejlett méhcsaládban 30.000 kijáró méh van, hogy a rendes, szükséges és szokásos mennyiséget behordhassák, nem kevesebb mint 2.300.000, de esetleg harmadfélmillió akácvirágra van szükségük. Akácvirágnak itt nem a fürtöt, hanem a fürt egyes virágait véve. Fogadjuk el ezt az adatot és próbáljuk meg kikutatni, hogy egy családnak hány virágja van hát mézlelelőül? Számláljuk meg a fákát, számláljuk meg az ágakat, szól a tanács, aztán azt, hogy egy ágon hány fürt van és hogy egy fürtben hány virág?

Vigyázzunk, hogy a szabadon álló fát, amelyet bőven süt a nap és ér a levegő, másként vegyük számba, mint azt, amely erdőben szorosan a fák között áll, azokkal összesítve, az

ilyen fának ugyanis természetesen oldalágain alig lehet virágja, hanem csak a koronája felső emeletén. Ez az alap annál szilárdabb lesz, minél tapasztaltabb szakember alkalmazza. De hogy a módszer feltétlenül helyes és alkalmazható is, azt a javaslattevő maga igazolja.

Ha ugyanis ezeket a megfigyeléseket és számításokat a legkülönbözőbb vidékekre elvégezte, akkor egészen pontosan kijött, hogy miért adnak eleendő mézet az egyik vidék méhei és miért olyan fukarak ezzel az édes ajándékkal más vidékek méhcsaládjai. Így például Aszódon 70 méhcsalád van és összesen 76 millió virág, vagyis egy családra alig egymillió virág jut, de nem is hord be többet a család, mint 8—10 kg kipergethető mézet, hiszen több, mint kétszerannyi virágra lenn szüksége ahhoz, hogy jól élhessen. Pomázon 64 millió virágot talált a szakértő 100 méhcsaládra. Az átlag itt 640.000 virág és a pergetési eredmény 3—4 kg. Dunapentelén 121 család méh van, de ezekre pergettek is a gazdák átlag családonként 20 kilogrammot. Pécelen még több volt a virág; meghaladta a harmadfélmilliót, az eredmény itt is 20 kilogramm méz volt.

Ahol megvolt családonként a harmadfélmillió virág, ott a 20 kg-os eredmény is megvolt. De hogyne volna különbség a családok — és a gazdák — sorsa között, amikor a pomázi méhcsaládban egy méhre csak 21 virág esett, a pécelire meg 85, Gazdák, tanuljunk meg statisztizálni, mert ugylátszik, statisztika nélkül hovatavább csak az emberek dolgait szabad még intézni — a méhekét és más hasznos növényekét és állatokét már nem.

Hozzátesszük ehhez, hogy szívesen látnánk, ha olvasóink rtesitenének bennünket: mi az ő tapasztalatuk saját méhes-vidékük virágviszonyairól!

A vácas egy heti népmozgalmá

SZÜLETÉSEK:

Rus (Csikós) Tivadar törvénytiszti fia Tivadar, Kadoosa Lajos MÁV mérnök fia László, Májér András napszámos fia Péter, Fejér Lajos köművesegéd leánya Elvira, Orosz Imre napszámos leánya Irma, Gálbory Ferenc fényképészegéd leánya Eleonóra, Molnár Ferenc pénzeszedő fia János, Horváth János ref. lelkész fia Péter, Budácsik László napszámos fia Imre Keszthelyi Kálmán pénzügyőri fővigyázó leánya Ibolya, Bochs Flórián szállítás kocsis leánya Erzsébet, Erbstein Géza cipőfelsőrészkesztő leánya Zsuzsanna, Kiss Ferenc napszámos leánya Ilona, Schneider Hermann sütőegéd leánya Éva, Szilágyi Ferenc asztalosegéd leánya Mária, Serbán Lázár napszámos fia Lázár, Balog Lajos m. kir. adótitst fia Barnabás, V. Nagy Zsigmond lakatossegéd fia Zeigmond, Jakab Dező vármegyei lelkész fia Péter, Buchwald Ödön cégvezető leánya Marianna, Kamuti Lajos MÁV váltókezelő leánya Margit, Zádori Miklós kertész leánya Róza, Bányai Elek favállalati igazgató leánya Erika, Markovics Rudolf népművész fia János, Kelemen Sándor kisbirtokos fia Sándor.

HÁZASSÁGOK:

Szabó Ferenc kf. napszámos és Skripek Margit, Nagy Lajos cipész-mester és Kovács Irma, Sipos József borbélyegéd és Vadász Mária, Szepesi József ideiglenes városi tisztviselő és Zsoldos Mária, Kópe Mihály cipészegéd és Pardek Mária, Pál Alajos hajógépész és Petrikó Irén, Steiner Béla festékkereskedőegéd és Léb Mária, Ducz János cipészegéd és Kovács Róza, Diószegi Ferenc hentes és mézárósegéd és Zemanik Margit, Kis Elemér városi üzemtisztviselő és Székési Lenke, Dani Sándor MÁV fékező és Bagonya Irén, Ambrus Béla műszaki tisztviselő és Csikai Olga, Horváth Pap János m. kir. fogházfelügyelő és Satori Erzsébet, Szücs György mézárósegéd és Kis Erzsébet, Dobos Béla festő és mázólegéd és Borsi Elvira, Szőke Benő pénzeszedő és Tóth Róza, Fenichel István fénynyomó segéd és Fried Rozália, Laskács József lakatossegéd és Skotuj Erzsébet.

HALALOZÁSOK:

Varga Lajos Sándor 1 hónapos, Góz Sándor 37 éves, Egri Rezső 72 éves, Iszály Tivadar 43 éves, Kincses Mária 31 éves, Csizmadia Adolfné Éliás Sarolta 65 éves, Paizs Erzsébet 47 éves, özv. Szita Elekné Schmiermund Ilona 78 éves, Serdült Erzsébet 1 hónapos, Gusztos György János 1 éves, Kohn Sámuel 73 éves, Danilics — 3 óras, Rosenberg Ibolya 32 éves, Kenéz Jolán 3 éves, özv. Rosenblith Mártonné Weisz Veronika 87 éves, Mertz Lászlóné Leitner Mária 41 éves, Sebők Éva 67 éves, Borbély Istvánné Nagy Erzsébet 58 éves, Spiegel Olga 1 éves, Faragó Zoltánné Schwartz Adél 47 éves, özv. Nagy Zsigmondné Hekler Mária 54 éves, özv. Kobzos Jánosné Ziebel Terézia 73 éves

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza

XII. PIUS PAPA, KULFOLDI URALKODÓK ÉS ALLAM- FŐK ÜDVÖZÖLTÉK A KORMÁNY- ZÓT SZÜLETÉS NAPJA ALKALMA- VAL

A Kormányzó Ur Ötömméltósága születésnapja alkalmával külföldről elsőnek érkezett a Pápa Öszentsége melegehangú üdvözlő távirata, Hitler Adóll, a Német Birodalom vezére és kancellárja sajátkezűleg írt levélben fejezte ki szerencsekívánatait, amely levelet a Vezér megbízásából Jagow budapesti német követ nyújtott át a Kormányzó Ur Ötömméltóságának. Victor Emánuel olasz császár és király szívélyes távirattal emlékezett meg az évfordulóról és ugyancsak üdvözlő táviratot küldött Pu-Yi mandzukuói császár, Gusztáv svéd király, Boris bolgár király, Franco spanyol államfő és Risto Ryti finn államelnök.

Távirattal fejezték ki jókívánságaikat Mussolini olasz és Linkomies finn miniszterelnök, Göring, a Német Birodalom marsallja, Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter, Mannerheim finn marsall, továbbá számos követ és kimagasló külföldi személyiség.

Egyházi kinevezés. Az Egyházmegyei Hatóság Takácsy Dénes újkigyósi plébánost esperes-tanfelügyelővé nevezte ki. Takácsy Dénes kiváló egyházi ének-zakértő, jelenleg, mint az Országos Magyar Cecilia Egyesület nagyváradi egyházmegyei szervezetének igazgatója végző értékés szervező munkát. A kinevezést Barabás György prépost, kerületi esperes adta át Takácsy Dénésnek.

Ullein-Reviczky Antal tartott előadást a magyar-török társaság ülésén. A Budapesti Értesítő jelenté: Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter hétfőn este a magyar-török társaság ülésén hosszabb előadást tartott a magyar-török kapcsolatok történelmi alakulásáról. A honfoglalást megelőző 4-5 évszázadot is beleértve, állig voltak időközök, hogy a két nemzet ne állt volna szoros kapcsolatban egymással. Felsorolta azokat a kapcsolatokat és megnyilvánulásokat, amelyek mind a két nemzet életében megtalálhatók. Ezek a megnyilvánulások két rokon nép életéből fakadnak. A mult hagyományai egybefonódnak a jelen nemzedék kapcsolataival.

REPULÓMUSZAKI TANFOLYAM KASSÁN. (RS) Véget ért Kassán a háromhónapos repulóműszaki tanfolyam. A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap ezen az igen fontos szerelői pályára készítette elő a növendékeket. A tanfolyam soha nem látott létszámmal működött: több százan hallgatták az előadásokat. Kedvező időben a repülőter gyepen, szabad ég alatt folyt a tanítás. Friss levegőn, tiszta fejjel könnyebben sajátították el a sok ismeretét. Olyan magasszínvonalu volt a záróvizsga, mintha nem egyszerű, mesterségnélküli emberek lennének, — mert alig van a szerelő növendékek között műszaki kiképzésük, majdnem mind földműves egy-két asztalos, pék vagy borbély szakmát tanult.

Megnyílt Bécsben a nemzetközi újságíró szervezetek kongresszusa. A MTI jelenté: A Magyar-Török Társaság első előadóestjén a budapesti török követ érdekes felolvasást tartott a török irodalomról. Utána Ullein-Reviczky Antal sájtófőnök tartotta meg már ismertett előadását, amelyért Andrassy Mihály gróf, elnök mondott köszönetet. — Bécsből jelentik: (MTI) A nemzetközi újságíró szervezetek Bécsben második újságíró kongresszusra ültek össze. Az ülésen Európaszerte ismert politikusok, írók és társadalmi vezetők tartanak előadásokat és beszédeket. Összesen 15 nemzet vész részt az üléseken 400 kiküldöttel. Magyar részről vitéz Török Tibor a képviselőház alelnöke és Milotay István, az Új Magyarország főszerkesztője tartanak előadást. Magyar részről 20 újságíró érkezett Bécsbe. A kongresszust hétfőn ünnepeles ülés vezette be, amelyen Giuglielmotti olasz alelnök elnökölt. Hangsúlyozta, hogy a második nemzetközi újságíró kongresszust a most folyó hatalmas háború érdekeinek szolgálatába kell állítani.

Nézeteltérés Franciaországban a fegyveres erők megszervezése körül. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: A francia felszabadítási bizottság hétfői ülésén mély szakadék mutatkozott a nézetek között, a fegyveres erők megszervezését illetően.

A NAGYVÁRAD ÉS VIDÉKE ipartestület ruházati és textil iparosok szakcsoportja felhívja tagjait, hogy a június havi cérna és faszén utalványokat haladéktalanul vegye át, mert a ki nem váltott utalvány érvényét veszti. Elnökség.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál, valamint az ezekkel kapcsolatban fellépő vértódulásoknál, fejfájásnál és álmatlanságnál ígyünk reggel éhgyomorra egy pohár természetesen „Ferenc József” keserűvizet, mert ennek hashajtó hatása igen alapos és fölötté kellemes. Kérdezzé meg orvosát!

Ifjabb Zankó Ernő halála. Budapestről jelenté: Ifjabb Zankó Ernő honvéd, Ludovika akadémiai növendék június 19-én, életének 21. évében tragikus hirtelenséggel, a haldoklók szentségével megerősítve, Budapesten elhunyt. Temetése június 22-én délután négy órakor volt Tatán az Almási-úti római katolikus temetőben. Az elhunytban vitéz Zankó Géza nagyváradi m. kir. honvédszázados testvérét gyászolja

Kancatörzskönyvezés Biharpuspökiben. Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatala városgazdasági ügyosztálya 18.937—1943—III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A m. kir. állami békéscsaba mentelep parancsnokság átiratát értelmében értesítem az érdekelteket, hogy július hó 9-én reggel 9—14 óráig a törzskönyvező bizottság Biharpuspökői községben a község háza udvarán kancatörzskönyvezést tart. A törzskönyvezéshez elővezetendők a törzskönyvezett, és előjegyzésbe vett kancák azon kancák csikói, amelyek 1944. évben töltik be a 3-ik évüket, valamint a vásárlás után tulajdonba került, törzskönyvezésre alkalmas és még be nem mutatott kancák. A törzskönyvezéssel egyidejűleg párosítás nem lesz. Párosítás egy későbbi időpontban a csikók bolygásával egyidejűleg lesz megtartva. Felhívom a törzskönyvezettni óhajító gazdaközönség figyelmét, hogy az elővezetendő kancája származását igazoló okmányokat a bizottságnak való bemutatás végett feltétlenül vigye magával.

Egy balkezes pilóta kacagató kalandjai.

Heinz Rühmann nagyszerű bohózata.

Igy is lehet repülni

az APOLLO-ban.

BELVÁROSI

FÉRJET KERESÉK

A legmulatságosabb magyar vígjáték!

Turay Ida, Vaszary Piri, Bilicsy, 2 Pethes. Latabár.

Havasi napsütés

Főszereplői: Tolnay, Turay, Csontos, Rajnay, Mály
 a CASINO-ban

Még mindig nincs megoldás az amerikai bányászsztrájkban. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: Az Egyesült Államok szénbányáiban ismét szünetel a munka, mert 500.000 munkás „amíg nincs sztrákból, nincs munka” jelszóval beszüntette a munkát. Több állam acélművei is kénytelenek lesznek beszüntetni a munkát szénhiány miatt. — Detroitból jelentik: (B. T.) A detroiti Ford gyárak 9000 előmunkása sztrájkbalépett. — Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: A nyugatpennsylvaniai barnaszénbányákban — mint a brit hirszoval jelenté — 117.000 munkás nem jelent még munkahelyén.

Gazdakönyvek átvétele Törökzentmiklósán. Nagyvárad thj. város polgármestere 19043—1943—III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értésítem mindazon nagyváradi lakost, kiknek Törökzentmiklós határában szántó ingatlanuk van, hogy gazdakönyvük átvétele végett Törökzentmiklós község közelélmészéri hivatalában sürgősen megjelenni tartoznak. Vigyék magukkal a törökzentmiklói 1942. évi adókvüket, vásárlási könyvüket, haszonbérleti és felesbérleti szerződésüket, cselédjeiknek bérlelvét és állataiknak marhalelvét. Haszonbérlet és felesbérlet feltétlenül személyesen tartoznak megjelenni.

FIGYELEM! Békésgyulán született Felföldi Péter fontos család ügyben jelentkezzék a váradolászli Szentlélek plébánia hivatalában (Rákóczi-út 29) d. e. 10—12 óra között.

„AZONNAL SZÁLLITSA VISSZA!”
 Orosházi Újságban olvastuk ezt az apróhírdetést: Nyílt utcai házunk előtt aki egy libát elvit, neve tudva van, feltűnés nélkül azonnal szállítsa vissza, mielőtt feljelentem.

Értesítés. A Nagyvárad és Vidéke. Ipartestület Ruházati és Textil iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy rendezévi közgyűlést 1943 június hó 26-án, délelőtt 10 órakor tartja meg. határozatképtelenség esetén évi közgyűlésünket rákövetkező nap ugyanebben az időben, tehát 1943. június hó 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja Mezey Mihály-utca 4. szám alatti ipartestület nagytermében, melyre tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség. Napirend: Előki megnyitó és beszámoló. Titkári jelentés. Pénztári jelentés. Felügyelő bizottság jelentése. pénztári felmentvény megadása. Új tagok véglegesítése. 1943—1944. évi költségvetés jóváhagyása. Alapszabály módosítása. Aruállítás biztosítása.

A vas- és fémipari szakosztály felhívja azon tagjai figyelmét, akiknek Andrányi Károly és Fiai Rt. cég által horganyozott lemez utalványuk VI. 26-os számig és feketelemez utalványuk VI. számig le vannak pecsételve, azok mielőbb jelentkezzenek anyaguk átvétele végett. — Továbbá felkérünk minden tagunkat, hogy folyó hó 23-tól 26-ig irodánkban feltétlenül jelentkezzenek délelőtt 10—12 óráig és segédeknek munkakönyvét saját érdekükben hozzák magukkal. Elnökség.

Felhívás a róm. kat. Nőszövetség bihari kerületi központjához csatlakozott nagyváradi összes katolikus asszony és leány egyesület tagjainak részére

Felkérjük a katolikus asszony és leánytestvéreket, hogy Urnapján délelőtt négyed 10 órára gyülekezzenek a Szociális Testvérek Pray György-utca 5. szám alatti udvarára, ahol felsorakozunk és átmegyünk a Székessygyház udvarára becsatlakozni az Urnapi körmenethez. Nagyon pontos megjelenést kérünk. Mindenki hallgasson aznap korábban Szentmisét. Azon reményben, hogy asszonyaink és leányaink pontos megjelenésével és tegyelmzett felsorakozásával az Eucharisztikus Urnak méltóképpen hódolhatunk, maradunk szeretettel a Római Katolikus Nőszövetség vezetősége.

Bátyját keresi egy hadirokkant

Nagyvárad, június 22. Ma délelőtt beállított szerkesztőségünkbe egy hadirokkant. Beszélni alig tud; betegsége ezt év januárjában szerezte az orosz fronton. Jelenleg a pécsi csapattörőkhöz tartozik. A hadirokkant neve Nagy János, született 1914-ben Krivaj pusztán. Szülei neve Nagy Sándor és Szikra Julianna.

A szegény hadirokkant keresi bátyját, aki értesülése szerint a Zsolnai porcellángyárból Nagyváradra jött, itt azonban nincs bejelentett lakása. Aki valami adatot tudna szolgáltatni, jelentkezzen szerkesztőségünkben.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Megnyílik az ország második iskolai tüdőbetegszanatóriuma

A Magyar Tudósító jelenti:

A szentgotthárdi iskolaszanatóriumhoz hasonlóan a most következő tanévben Kolozsvárott nyílik meg az ország második iskolaszanatóriuma, amelyet tüdőbeteg iskolásgyermek számára létesítenek. Az új intézmény irányításáról is magyar iskolaszanatóriumegyesület gondoskodik. Az új iskolaszanatórium céljaira az egyesület megvásárolta a kolozsvári Kozmuczsa sanatóriumot, amelyet megfelelően átépít és felszerel. Az iskolai jellegű tüdőbeteg gondozó intézetek szaporításával felmerült a kérdés, hogy milyen körfolyamatu gyermekeket vegyenek fel ezekbe a sanatóriumokba. Az egyesület orvosi tanácsa Kovács Ferenc egyetemi tanár elnöke alatt tartott legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és megállapodott abban, hogy az iskolaszanatóriumokba elsősorban olyan középiskolás aktív folyamatu gyermekeket vesznek fel, akiknek folyamata már nyugvófélben van, illetve a heveny szakaszon már túl van. Nem vesznek fel az iskolaszanatóriumokba olyan beteg gyermekeket, akiknek állapota olyan súlyos, hogy vele pedagógiailag foglalkozni nem lehet, vagy állapota rosszabbodás beszélye miatt nem célszerű.

RÁDIÓ

SZERDA, JUNIUS 23.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt baltársi rádiószolgálat.
- 6.45 Efrésztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Zenekari művek.
- 11.15 Vitéz Papné Kovács Edit zongorázik
- 11.40 Matolay Tibor előadása.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.20 Honvédeink üzenek. A Vöröskereszt baltársi rádiószolgálat.
- 14.00 A rádiózenekar műsorából.
- 15.00 A Budapesti honvéd őrszólójának zene.
- 15.30 Szabó István dr. előadása.
- 17.15 Se szó, se beszéd — muzsika.
- 17.50 A soproni Nyári Egyetemről.
- 18.00 Horvéműsor.
- 19.00 Utolsó akkord. Hangdráma.
- 20.40 Sági Farkas István előadása.
- 22.10 Vidák József cigányzenekara
- 22.50 Táncczene.

Budapest II.

- 18.50 Olasz nyelvtanítás.
- 19.15 Beszékart-zenekar.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 24.

Budapest I.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Szórakoztató zene.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szt. István Bazilikából. A szentbeszédet dr. Körtvélyessy Ferenc mondja.
- 11.15 Kertmagyarország felé.
- 11.45 Szórakoztató zene.
- 12.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 12.30 A Székesfővárosi Zenekar.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Hanglemek.
- 14.45 Weninger Antal dr. orvosi előadása.
- 15.10 Kórus-művek.
- 15.35 Nyisztor Zoltán dr. előadása.
- 15.55 Magyar indulók.
- 16.10 Tömörkényi István elbeszélése.
- 17.00 Horváth Jancsi cigányzenekara.
- 17.30 Közvetítés a Millenáris sporttelepről.
- 17.45 Stefániai Lászlóffy Margit és Stefániai Imre kétzongorás műsora.
- 18.10 Voinovich Géza előadása Ambrus Zoltánról.
- 18.30 Halk melódiák.
- 19.00 Kamaragyűttes.
- 19.30 Közvetítés Bácsjózseffal.
- 20.05 Szilágyi Ödön előadása.
- 22.15 Csorba Dezső cigányzenekara.
- 22.50 Zenekari művek.

GAZDASÁGI ÉLET

Erős volt a felhozatal gyümölcsfélékben

A hétfői hetipiacon a különböző élelmiszer-árak a következőképpen alakultak:

Gyümölcsfélék (felhozatal erős):
1 kg. málna 1.80—2.20, 1 kg. ribizli 1—1.30, 1 kg. eper 1—2.50, 1 kg. cseresznye 0.80—1.60, 1 kg. pöszméte 1—1.30.

Zöldségfélék (felhozatal erős):
1 kg. burgonya 0.64, 1 kg. zöldborsó 0.50, 0.60, 1 csom. répa 0.12, 1 csom. hagyma 0.12, 1 kg. káposzta 0.30, 0.40, 1 csom. zöld hagyma 0.12, 1 kg. olasz káposzta 0.60, 1 kg. tök 0.50, 1 kg. paradicsom 6.—, 1 drb. ugorka 0.30, 1.—, paprika 0.30, 0.70, 1 csom. petrezselyem 0.14, 0.20, 1 drb. kalarabé 0.04, 0.10, 1 drb. zeller 0.20, 1 kg. száraz bab 1.08, 1 csom. retek 0.26, 1 drb. karfiol 0.30, 0.90, 1 kg. spenót 0.60, 1 csom. zöldbab 1.60, 1.80.

Élő-állatok (gyenge felhozatal): 1 drb. szarvasmarha vágó kg. 1.40, 1 drb. fejős tehén 1000—1600, 1 drb. szopós borjú kg. 1.70, 1 pár kismalac 100—150, 1 drb. igásló 350—300, 1 drb. parádéslo 1000—1800.

Szárnyasok (gyenge felhozatal): 1 o. csirke 4.60, hizott liba 4.90, tyúk 4.—, hizott ruca 4.70, 1 drb. tojás 0.24, kg.-ja 20—450.

Hal-félék (gyenge felhozatal): 1 kg. sulyu ponty élő 5.60, 1 kg. csuka 4.50, 6.—, 1 kg. apróhal 3.50—4.50.

Tej-termékek (semmi felhozatal): 1 liter tej 0.42, 1 kg. vaj 6.70, 7.70, 1 kg. juhturó 3.60—4.10, 1 kg. tehén-turó 1.36, 1 kg. tejfel 1.70, 1 kg. juh-sajt 3 pengő.

Húsárak: 1 kg. marhahús 3.80, 1 kg. disznóhús 3.80, 1 kg. juhús 2.40, 1 kg. bányahús 2.40, 1 kg. margarin 3.80, 1 kg. tepertő 3.80, 1 kg. lóhús 1.40.

Sürgős a kukorica kapálása

A pár héttel ezelőtt megindult és azóta csaknem állandóan tartó esőzés a mezőgazdasági munkákat, legfőképpen azonban a kapálást nagymértékben akadályozza. Éppen ennek a munkának elmaradása következtében a gyomok akadálytalanul fejlődnek, ezzel a növények egyébként is gyenge fejlődését erősen késleltetik. Ezért a földművelésügyi minisztérium a legnyomatékosabban felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy amint arra az esők után a legkisebb lehetőség van, azonnal végezzék el a kapálási munkákat, mert a megerősödött és elterjedt gyomok a gyengén fejlett növényzetben olyan kárt okoznak, amelyet később sem az elkésztett kapálás, sem az időjárás már helyre nem hozhat.

Kertészeti és szőlészeti főiskolaként folytatja működését a iövő tanévtől kezdve a kertészeti akadémia

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény a kertészeti akadémianak kertészeti és szőlészeti főiskolává való átszervezését rendeli el. A Kormányzó Ur Ófőméltósága 1942. október hó 7-én kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyta a főiskola szervezeti szabályzatát. A jóváhagyott szervezeti szabályzatot a földművelésügyi miniszter 95.800/1943. F. M.

számu rendeletével kihirdette, így a kertészeti és szőlészeti főiskolaként folytatja működését.

Megköszönik a háztelügyelők...

A Háztelügyelők Nemzeti és Gazdasági Országos Egyesületének nagyváradi csoportja most tartotta meg népes értekezletét a Tűzharcos Otthon nagytermében. Az értekezletről már részletesen beszámoltunk. Most a háztelügyelők az alábbi sorokat juttatták el hozzánk közlés végett:

„Köszönetünket fejezzük ki úgy a Magyar Lapok, mint az Erdélyi Néplap t. Szerkesztőségének azért az önzellen és áldozatos munkáért, amellyel minden alkalommal, mostani értekezletünk megtartásánál is támogatnak. Köszönjük Vidor József népművelési titkár urnak, hogy meghallgatta kérésünket és segítségünkre volt. Köszönjük Kiss János igazgató urnak a feledhetetlen szép előadást, továbbá Vitan Zoltán igazgató urnak a szíveségét, amellyel a Tűzharcos Otthonban értekezletünknek helyet biztosított. Köszönjük az összes háztelügyelő kartársainak, hogy megjelentek. Ez a köszönet legyen egyben figyelmeztetés is a jövőre, hogy még jobban dolgozzanak a kari érdekekért.”

Szívesen közzétük ezeket a köszönet-sorokat. Nem azért, mert nekünk is szól belőle néhány sor, hanem azért, mert a hála egyik szép tanujele. Olyan kevés manapság a hálás ember. Olyan kevesen vannak, akiknek lelkében felbrened és kitör a hála szava. Amit mi teljünk, igazán nem volt nagy dolog. Számoltartottunk egy közérdekű eseményt és beszámoltunk az értekezlet lefolyásáról. Sokszor megtesszük ezt és legtöbbször csak a bírálókat az elégedetlenek jelentkezők. A háztelügyelők köszönet-sorokat küldtek...

A GYERMEK

— A Danubia könyvkiadó könyvnapi kiadványa —

A könyvnapi könyvek között méltán kelt feltűnést az a kimondhatatlanul kedves kötet, amelyben nincsen szöveg, csak képek sorakoznak egymásután. Negyvenhat kép egy gyermekről, egy kislőről, akit mindannyian közel érzünk szívünkhez: Horthy Istvánról.

Nehéz volna választani, melyik kép a legjobb. Egyiken éppen az a kedves, hogy vidáman mosolyog a kislő, a másikon morcos komolysága vagy érdeklődő arckifejezése ragadja meg a szemlélőt, hogy a következő oldalon mi is vele nevéssünk, mert szinte halljuk gyermeki tiszta, csengő kacagását, ahogy jókedvben hanyatvágja magát a virágos réten. Szinte várjuk, hogy ujjongva kiáltson fel, amikor ott ragyog szemében az öröm a karácsonyfa láttán, vagy beülhetett círa kis szekerebe, vagy nyakig havasban építi a hóembert. Hogyan átbujuk két oszlop között, nyilván bujcskázás közben, pajkos és életvidám mozdulatában érezzük az örök gyermek ártatlan, boldog tisztaságának napsugaras derűjét.

Nem kell szöveg ehhez a képsorozat-hoz. A képek többet mondanak, mint a szavak. A könyv átlapozása után úgy

Páctalja a kezesztény ipact!

érezzük, közelebről is beeláttunk egy gyermek életébe. Ezek a képek nem kívánunk mindenáron „előnyösek” lenni. Egy kislő életének apró, keresztlen mozanatait öröklítette meg Erdődi lencsése és ötletessége, aki az újságíró biztos megérzésével és a fotóriporter avatott szemével mindig a kellő pillanatot tudta megfogni. A Danubia úgy állította össze a sorozatot finom izléssel, hogy fájlaljuk letenni kezünkől a könyvecskét, sajnálunk visszazökkenni a hétköznapiok sivar világába abból a virágos kertből, amelynek legszebb virága az a magyar gyermek.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó faj óriás belga nyulak. Vörösmarty-u. 153. Kefegyár. 254

15—20 ideai birkat vennék. Cim: Szőcs János repülőter építkezés, Postafiók 193. sz. 262

100 birka felesbe kiadó a nagyváradi repülőter legelőjén. Karácsonyi Kosztó. 261

Kézi kétkerekű kocsit fűszerüzlet részére keresünk megvételre. Biharmegyei Áruforgalmi Szövetkezet, Sztaroveszky-utca sarok. 266

Eladó 2 kishold gyümölcsös, villaépítéssel, esetleg elcsereplém megfelelő házzal. Cim a kiadóhivatalban. 260

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrakását, szabadalmazott fűtőszerekkel, készíti Bessenyei István kályhás, Huzár-utca 23. Telefon 29—89

Allást nyee

Dr Rencz főorvos keres azonnalra főzni tudó mindenest és szobalányt. Apolló-palota, Rákóczi-ut 12. III. em. 263

Óskeresztény tanuló azonnalra felvételt. Telefon 2677. 264

Óskeresztény gyakornoklány elsőjére felvételt. Telefon 26—77. 265

Hülönfélé

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Tisztviselőnök, magános nők családias otthon, teljes ellátást kaphatnak szerény fizetésért. Központi hely, csöndes, szép utca, gondos kiszolgálás. Cim a kiadóban. 267

Elveszett

Elveszett a törvényszék környékén pénteken délután egy barna fél férfi keztűny. Becsületes megtalálót kérem, hozza be a Magyar Lapok kiadóhivatalába. 256

KIADÓTULAJDONOS.

SEKENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Pál Árnád
Fotó-felvételek: Dr. Szeffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.